

مبانی روش تحقیق در روان‌شناسی تربیتی

جعفر بهادری خسروشاهی

(دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی دانشگاه شهید مدنی آذربایجان)



انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۶

سروشنامه	: بهادری، جعفر، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: مبانی روش تحقیق در روان‌شناسی تربیتی / جعفر بهادری خسروشاهی.
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۳۳۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۳۷-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: روان‌شناسی تربیتی -- تحقیق
موضوع	: Educational psychology -- Research
موضوع	: روان‌شناسی تربیتی
موضوع	: Educational psychology
موضوع	: تحقیق -- روش‌شناسی
موضوع	: Research -- Methodology
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ۲م۹/۵/۷۶FB
رده بندی دیویی	: ۷۲/۱۵۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۱۷۷۵۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



مبانی روش تحقیق در روان‌شناسی تربیتی

تالیف: جعفر بهادری خسروشاهی

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه‌آرا: منیرالسادات حسینی

چاپ اول ۱۳۹۶

تیراژ: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۲۷-۰

تهران - انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - خیابان شهید و حید نظری - پلاک ۹۹

تلفن: ۶ - ۶۶۹۶۷۳۵۵ / شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت ۱۹۵۰۰ تومان

پیشکش به پسر م
انلمان عزیز

فهرست مطالب

Error! Bookmark not defined.	فصل اول: تحقیق و تعریف آن
Error! Bookmark not defined.	تعریف تحقیق
Error! Bookmark not defined.	ویژگی‌های تحقیق از نظر تاکن
Error! Bookmark not defined.	ویژگی‌های تحقیق از نظر جان بست
Error! Bookmark not defined.	مراحل تحقیق
Error! Bookmark not defined.	مفهوم روش تحقیق
Error! Bookmark not defined.	فصل دوم: مسئله و اهداف تحقیق
Error! Bookmark not defined.	چگونگی انتخاب موضوع مطالعه و تحقیق
Error! Bookmark not defined.	مهم‌ترین شرایط برای انتخاب موضوع
Error! Bookmark not defined.	مهم‌ترین منابع برای انتخاب موضوع
Error! Bookmark not defined.	نوشتن عنوان تحقیق
Error! Bookmark not defined.	تعریف مسئله
Error! Bookmark not defined.	ارزشیابی مسئله
Error! Bookmark not defined.	راه‌های تجلی مسئله
Error! Bookmark not defined.	ویژگی‌های مسئله پژوهش
Error! Bookmark not defined.	اهداف تحقیق
Error! Bookmark not defined.	فصل سوم: سؤالات و فرضیه‌های تحقیق
Error! Bookmark not defined.	سؤالات تحقیق
Error! Bookmark not defined.	تعریف فرضیه
Error! Bookmark not defined.	اهمیت فرضیه
Error! Bookmark not defined.	اهداف فرضیه‌ها
Error! Bookmark not defined.	ویژگی‌های فرضیه

Error! Bookmark not defined. منابع فرضیه.
Error! Bookmark not defined. انواع فرضیه.
Error! Bookmark not defined. آزمون فرضیه‌ها.
Error! Bookmark not defined. تفاوت فرضیه با نظریه، قانون یا اصل.
Error! Bookmark not defined. نظریه و انواع آن.
Error! Bookmark not defined. فصل چهارم: عناصر اساسی تحقیق
Error! Bookmark not defined. مفاهیم.
Error! Bookmark not defined. سازه‌ها.
Error! Bookmark not defined. متغیر.
Error! Bookmark not defined. انواع متغیرها.
Error! Bookmark not defined. انواع متغیرها بر اساس رابطه.
Error! Bookmark not defined. انواع متغیرها بر اساس نحوه دستکاری متغیرها.
Error! Bookmark not defined. انواع متغیرها بر اساس محتوای صوری آن‌ها.
Error! Bookmark not defined. تعریف متغیرها.
Error! Bookmark not defined. تعریف مفهومی.
Error! Bookmark not defined. تعریف عملیاتی.
Error! Bookmark not defined. تعریف عملیاتی اندازه پذیر یا سنجشی.
Error! Bookmark not defined. تعریف عملیاتی آزمایشی.
Error! Bookmark not defined. مقیاس‌های اندازه‌گیری متغیرها.
Error! Bookmark not defined. فصل پنجم: پیشینه، سوابق و ادبیات تحقیق
Error! Bookmark not defined. پیشینه و ادبیات تحقیق.
Error! Bookmark not defined. اهمیت پیشینه کاوی در تحقیق.
Error! Bookmark not defined. اهداف بررسی ادبیات و پیشینه تحقیق.
Error! Bookmark not defined. منابع مربوط به پیشینه تحقیق.

Error! Bookmark not defined.	روش‌های پیشینه یابی
Error! Bookmark not defined.	منابع اطلاعاتی برای بررسی پیشینه تحقیق
Error! Bookmark not defined.	فرآیند بررسی پیشینه تحقیق
Error! Bookmark not defined.	تنظیم گزارش پیشینه تحقیق
Error! Bookmark not defined.	فصل ششم: جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	نمونه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	مزایای استفاده از نمونه‌گیری نسبت به سرشماری
Error! Bookmark not defined.	خطاهای نمونه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	جامعه آماری
Error! Bookmark not defined.	نمونه و گروه نمونه
Error! Bookmark not defined.	مزیت انتخاب نمونه از یک جامعه
Error! Bookmark not defined.	روش‌های نمونه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	انواع نمونه‌گیری غیر احتمالی یا غیر تصادفی
Error! Bookmark not defined.	نمونه‌گیری شبکه‌ای
Error! Bookmark not defined.	انواع نمونه‌گیری تصادفی یا احتمالی
Error! Bookmark not defined.	نمونه‌گیری تصادفی ساده با جایگذاری و بدون جایگذاری
Error! Bookmark not defined.	نمونه‌گیری چند مرحله‌ای یا ترکیبی
Error! Bookmark not defined.	اندازه نمونه
Error! Bookmark not defined.	محاسبه حجم نمونه
Error! Bookmark not defined.	فصل هفتم: روایی و پایایی
Error! Bookmark not defined.	مقدمه
Error! Bookmark not defined.	روایی (اعتبار)
Error! Bookmark not defined.	روش‌های سنجش روایی وسیله اندازه‌گیری
Error! Bookmark not defined.	روش بازآزمایی

Error! Bookmark not defined. روش موازی (فرم همتا)
Error! Bookmark not defined. روش تنصیف (دو نیمه کردن)
Error! Bookmark not defined. روش کودر - ریچاردسون
Error! Bookmark not defined. روش آلفای کرونباخ
Error! Bookmark not defined. مقیاس‌های اندازه‌گیری نگرش‌ها (رفتارها)
Error! Bookmark not defined. فصل هشتم: روش‌های تحقیق (۱)
Error! Bookmark not defined. روش‌های تحقیق
Error! Bookmark not defined. انواع تحقیق بر مبنای هدف
Error! Bookmark not defined. انواع تحقیق بر مبنای روش جمع‌آوری اطلاعات
Error! Bookmark not defined. انواع تحقیق بر مبنای روش
Error! Bookmark not defined. تحقیق پیمایشی (زمینه‌یابی)
Error! Bookmark not defined. طرح‌های اساسی تحقیق زمینه‌یابی
Error! Bookmark not defined. تحقیقات زمینه‌یابی مقطعی
Error! Bookmark not defined. تحقیقات زمینه‌یابی طولی
Error! Bookmark not defined. نقاط قوت تحقیق زمینه‌یابی
Error! Bookmark not defined. نقاط ضعف تحقیق زمینه‌یابی
Error! Bookmark not defined. تحقیق پس‌رویدادی
Error! Bookmark not defined. نقاط قوت تحقیق علی - مقایسه‌ای
Error! Bookmark not defined. نقاط ضعف تحقیق علی - مقایسه‌ای
Error! Bookmark not defined. روش‌های کنترل در تحقیقات علی - مقایسه‌ای
Error! Bookmark not defined. نقاط قوت تحقیق همبستگی
Error! Bookmark not defined. نقاط ضعف تحقیق همبستگی
Error! Bookmark not defined. انواع ضریب همبستگی
Error! Bookmark not defined. فصل نهم: روش‌های تحقیق (۲)

Error! Bookmark not defined.	تحقیق اقدام پژوهی
Error! Bookmark not defined.	مراحل اقدام پژوهی
Error! Bookmark not defined.	ویژگی‌های اصلی اقدام پژوهی در تعلیم و تربیت
Error! Bookmark not defined.	تحقیق موردی
Error! Bookmark not defined.	مراحل مطالعه موردی
Error! Bookmark not defined.	نقاط قوت تحقیق موردی
Error! Bookmark not defined.	نقاط ضعف مطالعه موردی
Error! Bookmark not defined.	تحقیق قوم‌نگاری
Error! Bookmark not defined.	ویژگی‌های تحقیق قوم‌نگاری
Error! Bookmark not defined.	تحقیق آزمایشی (علی یا تجربی)
Error! Bookmark not defined.	ویژگی‌های یک طرح آزمایشی
Error! Bookmark not defined.	نقاط قوت تحقیق آزمایشی
Error! Bookmark not defined.	نقاط ضعف تحقیق آزمایشی
Error! Bookmark not defined.	مراحل روش آزمایشی
Error! Bookmark not defined.	فصل دهم: طرح‌های تحقیق
Error! Bookmark not defined.	تعریف و هدف طرح تحقیق
Error! Bookmark not defined.	انواع طرح‌های تحقیق
Error! Bookmark not defined.	طرح سری‌های زمانی
Error! Bookmark not defined.	فصل یازدهم: روش‌های تجزیه تحلیل داده‌ها
Error! Bookmark not defined.	ضرورت تحلیل داده‌ها
Error! Bookmark not defined.	انواع شیوه‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
Error! Bookmark not defined.	جدول توزیع فراوانی و رسم نمودار
Error! Bookmark not defined.	شاخص‌های گرایش مرکزی
Error! Bookmark not defined.	شاخص‌های پراکندگی

Error! Bookmark not defined.توزیع طبیعی
Error! Bookmark not defined.ضریب همبستگی و رگرسیون
Error! Bookmark not defined.رگرسیون
Error! Bookmark not defined.تحلیل رگرسیون و ضریب همبستگی
Error! Bookmark not defined.آمار استنباطی
Error! Bookmark not defined.نمونه‌گیری
Error! Bookmark not defined.خطای نمونه‌گیری
Error! Bookmark not defined.قضیه حد مرکزی چیست؟
Error! Bookmark not defined.فرضیه آماری
Error! Bookmark not defined.سطح اطمینان و معناداری
Error! Bookmark not defined.خطای تصمیم‌گیری
Error! Bookmark not defined.توان آزمون
Error! Bookmark not defined.تفسیر تایید یا رد فرض صفر
Error! Bookmark not defined.آمار پارامتریک و غیر پارامتریک
Error! Bookmark not defined.فصل دوازدهم: گزارش تحقیق
Error! Bookmark not defined.تهیه و تدوین گزارش تحقیق
Error! Bookmark not defined.بخش‌های اصلی گزارش تحقیق
Error! Bookmark not defined.منابع
Error! Bookmark not defined.واژه نامه فارسی - انگلیسی

پیشگفتار مؤلف

علم دریایی است بی حد و کنار طالب علم است غواص بحار
گر هزاران سال باشد عمر او او نگردد خود سیر از جست و جو

آموزش عالی در کشور ما، دوران تحول خاص و با اهمیتی را گذرانده و در آغاز قرن ۲۱ شتاب بیشتری گرفته است. گذر از این دوره که روح جمعی آحاد آن، تصمیم و نیاز به یک تحول ملی را احساس نموده، می تواند کشور را به کمک برنامه های توسعه و آموزش های آینده گرا و همه جانبه، وارد مرحله نوینی از پیشرفت اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کند.

اساساً انسان از دوران های گذشته، جهت شناخت پیرامون، قضا و مسائل به طرح مسئله، بررسی، تعمق، تدبیر، علت یابی و یافتن وجوه ارتباط، افتراق و حلقه های پیدا و پنهان پرداخته و کاوش اساس این حرکت و ناشی از حس کنجکاوی او بوده است. همه ما در جریان کارهای آموزشی روزانه خود با مسائلی نظیر: چگونه بیاموزیم؟ چگونه آموزش دهیم؟ چگونه با مسائل روبرو شویم؟ راه حل ها چیست؟ علت ها چه می باشد؟ و ده ها مسئله دیگر روبرو هستیم.

روش هایی که انسان برای پاسخ به سؤالات خویش برمی گزیند، متفاوت، متنوع و گوناگون است. روش عبارت است از مجموعه فعالیت هایی که برای رسیدن به هدف یا هدف هایی صورت می گیرد و پژوهش عبارت است از: مجموعه فعالیت هایی که پژوهشگر با استفاده از آن ها به قوانین حاکم بر واقعیت پی می برد. روش های تحقیق در واقع، ابزار دستیابی به واقعیت به شمار می روند و هر چه میزان تسلط بر مدل ها و فنون آن بالاتر باشد، امکان شفاف سازی و وصول به حقیقت سریع تر است.

به رسم مرسوم و جهت فراهم ساختن آمادگی تفهیمی برای فصل های بعدی، در فصل اول، عنوان تحقیق و تعریف آن، ویژگی های تحقیق، مراحل تحقیق، مفهوم تحقیق بیان شده است.

مسئله و اهداف تحقیق، چگونگی انتخاب موضوع مطالعه، مهمترین شرایط برای انتخاب موضوع، مهمترین منابع برای انتخاب موضوع، نوشتن عنوان تحقیق و ویژگی های مسئله پژوهش در فصل دوم مورد بررسی قرار گرفته اند.

در فصل سوم، سؤالات و فرضیه های تحقیق، تعریف فرضیه، اهمیت فرضیه، اهداف فرضیه، منابع و انواع فرضیه، آزمون فرضیه و در نهایت نظریه انجام گرفته است.

فصل چهارم عناصر اساسی تحقیق، انواع متغیرها، تعریف مفهومی و عملیاتی متغیرها و مقیاس‌های اندازه‌گیری توضیح داده شده است.

در فصل پنجم نیز پیشینه، سوابق و ادبیات تحقیق، اهمیت پیشینه تحقیق، روش‌های پیشینه‌یابی، منابع اطلاعاتی برای بررسی پیشینه، فرایند بررسی و تنظیم گزارش پیشینه مطرح شده است.

فصل ششم نیز جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری، مزایای استفاده از نمونه‌گیری، خطای نمونه‌گیری، انواع نمونه‌گیری، اندازه و حجم نمونه مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل هفتم روایی و پایایی، روش‌های سنجش پایایی و روایی و مقیاس‌های اندازه‌گیری نگرش‌ها بیان شده است.

فصل هشتم نیز روش‌های تحقیق از جمله زمینه‌یابی، طولی، مقطعی و انواع روش تحقیق بر مبنای هدف توضیح داده شده است. بعد روش تحقیق علی-مقایسه‌ای، همبستگی نیز توضیح داده شده است.

در فصل نهم نیز روش‌های تحقیق اقدام پژوهشی، موردی، آزمایشی، قوم‌نگاری و نقاط قوت و ضعف هر یک از آن‌ها مشخص شده است.

در فصل دهم طرح‌های تحقیق شبه آزمایشی، نیمه‌آزمایشی و آزمایشی به صورت کامل توضیح داده شده است.

در فصل یازدهم نیز روش تجزیه و تحلیل داده‌ها از جمله روش‌های آمار توصیفی و استنباطی مشخص شده است.

در نهایت در فصل آخر و دوازدهم گزارش تحقیق، تهیه و تدوین گزارش، مراحل تهیه گزارش علمی و مستندسازی مورد بررسی قرار گرفته است.

در پایان یادآوری می‌شود که این کتاب، به ویژه چاپ اول آن همانند کتاب‌های دیگر دارای نقص‌هایی خواهد بود که از خوانندگان محترم تقاضا می‌شود که بر مؤلف منت نهاده و آن‌ها را به آدرس زیر ارسال نمایند تا در چاپ‌های بعدی اصلاحات پیشنهادی مدنظر قرار گرفته باشند.

Email: jafar.b2010@yahoo.com

جعفر بهادری

دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، تابستان ۱۳۹۶

